Poštnina plačana v gotovini.

Štev. 9. V Ljubljani, dne 1. junija 1929. IX. leto.

VOJNI INVALID

GLASILO UDRUŽENJA VOJNIH INVALIDOV KRALJEVINE SHS

List izhaja 1. in 15. v mesecu. Posamezna številka 1 Din. — Naročnina mesečno 2 Din. Rokopisi se ne vračajo Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredništvo in upravništvo v Ljubljani. — Št. Peterska vojašnica. Telefon štev. 3040.

Telefon štev. 3040.

OBLASTNEGA ODBORA ZA LJUBLJANSKO IN MARIBORSKO OBLAST V LJUBLJANI

Kakšen bo invalidski zakon?

Za nas vojne žrtve je invalidski zakon hrbtenica, ki nas drži v težkem življenju, polnem krivic in pomanjkanja po koncu. Življenje je za vse težko v današnji povojni dobi, ko še čutimo posledice strašnega svetovnega klanja. A življenje nas, vojnih žrtev, ki nam je to strašno svetovno klanje vzelo mladost, čilost, zdravje, ude, eksistenco ter nas postavilo na cesto kakor berače, je še posebno mukotrpno in neznosno.

Mučili smo se, gladovali, trpeli mnogo pomanjkanja, celo preziranja. Pomoči ni bilo nikjer, pomagati ni maral nikdo. Obljube se niso več dajale, dane so se pozabile. Hrbtenice, ki bi nas držala, ni bilo nikjer. Tedaj smo se organizirali in ustanovili svojo organizacijo »Združenje vojnih invalidov, vdov in sirot«.

Postavili smo si skupnost, moč solidarnosti, mogočen glas, ki je klical in zahteval — hrbtenico. Zahtevali smo invalidski zakon. Dobili smo najprej začasnega. Bila je začasna hrbtenica. Zadihali smo lažje, pomagali si nekoliko lažje, eksistenco si začeli ustvarjati. Ali ta hrbtenica, ta začasni invalidski zakon ni bil dovolj krepak, da bi vso bedo omilil, da bi najbednejšim iz nas bednih nekoliko olajšal gorje, ki ga nosimo. Organizacija »Združenje« je delala projekte invalidskega zakona, ne začasnega nego pravega, ki naj bi vojne žrtve dostojno vzdržal v vseh za znosno življenje potrebnih okolnostih. Zakaj brez take opore in zakonitega določila se je vojnega invalida odrivalo s služb, se mu ni priznavalo kvalifikacij, ne sposobnost za opravljanje službe. Noben delodajalec, niti država, ni rad gledal v svojih pisarnah, v svojih zavodih in obratih »zaznamovanca« iz svetovne vojne. Kajti »junakov« z bojnih poljan v pisarnah in obratih ni dobro zaposliti.

Tako molčeča atmosfera je vladala povsod.

Zakon je bil uzakonjen. Stalen, pravi invalidski zakon. Ali načrti »Združenja« se niso vpoštevali; bil je narejen brez sodelovanja organizacij »Združenja« in naša hrbtenica ni bila trdna.

»Združenje« je povedalo javnosti, da se beda in trpljenje vojnih žrtev ni nič zmanjšalo, nič zboljšalo in zahtevalo revizijo zakona in vnovič vložilo predloge in nasvete in dokaze, da se da izvršiti in uzakoniti dober invalidski zakon. Zato se državni budžet ne bo obtežil, a vojnim invalidom bo pomagano. Ne popolnoma, ker je to nemogoče, a vsaj deloma in najsiromašnejšim.

Prišel je 6. januar. Upi so vstali v vojnih žrtvah. Komisija se je sestavila. Minister socialne politike je ukazal, da ima ta komisija pretresti invalidsko vprašanje in narediti načrt za novi invalidski zakon.

»Kakšen bo?« je bilo v vseh ustah vojnih žrtev.

»Boljši kot vsi dosedanji,« se je samoobsebi pojavljal odgovor. »Ker po 6. januarju se vse zboljšuje, mora se zboljšati tudi invalidski zakon.

Komisija je delala. Predlogi »Združenja« so ji bili podani. Molk je vladal, nič se ni izvedelo, kako se dela, kako se vpoštevajo naši predlogi, kakšen bo zakon.

Pojavljale so se zdaj pa zdaj v dnevnih časopisih kratke notice. Govorile so, da je načrt invalidskega zakona že malone gotov. Da bo zakon modern in dober, da bo popravil krivice in bedo vojnih žrtev. Govorile so te notice tudi o redukcijah vojnih žrtev. Posebna komisija bo strogo pregledala vsakega in določila, ali je vojni invalid ali ne. Take notice so nas nekoliko osupnile. Ali so resnične? Ali temeljijo na kakšni bazi? Kajti pomnimo prav dobro razne komisije, ki so tudi strogo pregledavale vojne invalide in celo tako strogo, da so mnogi, ki niso imeli tega ali onega uda, in niso mogli dokazati z napisanimi dokumenti, da so to zgubili v vojni, bili nepriznani za vojne invalide.

Ali bo sedaj tudi tako?

Zopet je druga notica govorila, da je baje komisija že naredila načrt novega invalidskega zakona, izrazila pa je pri tem tudi svoje mnenje, da sedanji invalidski zakon pravzaprav ni slab. Treba samo nekatere člene preurediti, oziroma prenarediti in popraviti.

Med nami, vojnimi žrtvami so take notice vzbujale pozornost. Kaj se dela? Ali bo sedanji invalidski zakon popravljen, ali se bo nov uzakonil? Vseeno, smo djali, samo dober naj bo, pravičen, da zmanjša trpljenje in bedo vojnih žrtev.

Negotovost se bliža h kraju. Kmalu, v prav kratkem času bomo videli in znali, kaj nam prinaša 6. januar. Prepričani smo, da zboljšanje našega invalidskega položaja.

Kajti danes, ko to pišemo, je višji zakonodajni svet že pretresel načrt novega invalidskega zakona, kakor javljajo časopisi, in da bo te dni uzakonjen.

Nov invalidski zakon pomeni za vojne žrtve novo razdobje. Novo življenje bo moralo kliti iz njega, ki bo trpinom iz svetovne vojne otiralo solze. Nova hrbtenica bo to vojnim žrtvam, in upamo, da mora biti trdna, krepka, ki bo dvigala trpeče in gladujoče. Res je, prevar smo doživljali tekom 10 let mnogo, a sedaj, tako se nadejamo vsi iz srca, je ne bomo. Ker to bi pomenilo, da bi več na svetu ne bilo resnice in pravice, ne ljudi s čustvi in srcem.

Mi pa verjamemo v resnico in pravico in v čustva ljudi.

»Združenje«, mi vsi, ki smo člani in ki ga tvorimo, pa naj stoji budno na straži. Solidarno in organizirani bomo našo hrbtenico — »invalidski zakon« — znali pravilno uveljaviti. Naš glas mora biti krepak in močan.

I. V.

Zahvala na vdanostni brzojavki.

Oblastni odbor združenja vojnih invalidov za ljubljansko in mariborsko oblast je poslal po sklepu oblastnega občnega zbora dne 12. maja t. l. v Ljubljani vdanostno brzojavko Njegovemu Veličanstvu Kralju Aleksandru I. Predsednik oblastnega odbora tov. Matko Štefe je prejel sledeči odgovor od gospoda Ministra dvora:

»Njegovo Veličanstvo Kralj blagovolio je narediti, da vojnim invalidima Slovenije izjavi zahvalnost na telegramu poslatom sa redovnog zbora Udruženja vojnih invalidov u Ljubljani. Ministar dvora: B. D. Jevtič l. r.«

Tudi Krajevni odbor združenja vojnih invalidov v Ljubljani je prejel odgovor na poslano brzojavko iz krajevnega občnega zbora dne 28. aprila t. l. v Ljubljani.

Veliki župan ljubljanske oblasti v Ljubljani je poslal dopis, v katerem izraža sledeče:

»Po Najvišjem nalogu, dostavljenem mi po kabinetu gospoda ministra za notranje posle, sporočam združenju za izraze zahvale in vdanosti srčno zahvalo. Veliki župan: Dr. Vodopivec l. r.«

Protezna delavnica.

Letošnje dotacije so se zmanjšale za materijal in delavske mezde. Protezna delavnica je morala zmanjšati svoj obrat. Odpustiti je bilo treba 9 delavcev, po dogovoru med njimi in upravo pa je dosežena nova ureditev delavnega časa tako, da delajo od ponedeljka do četrtka, v petek in soboto pa delo počiva.

Po naših potrebah moramo k temu izraziti svoj apel in javno prošnjo, da bi se protezna delavnica vpeljala zopet v svoj popolni obrat.

Potrebe so baš v sedanjem času precej večje. Iz prošenj, ki jih predlagamo za naše člane, razvidimo mnoge, popolnoma nove slučaje ortopediranja. Mnogo invalidov ima proteze izza časa vojne, ali pa so jim bile napravljene tik po vojni. Vsak je skrbno varoval svojo protezo, na katero je bil navajen, in mu je v vsakem oziru prijala. Prišel pa je vendar čas, da jih je treba nadomestiti z novimi, kajti vkljub popravljanju se vsaka stvar obrabi in ne more več služiti. Na ta način je vedno več popravil in nadomestil.

Stalež prijavljencev se torej baš v sedanjem času veča. Poleg tega moramo pripomniti, da so po priklopitvi Medjimurja Sloveniji pripadli tudi tamkajšnji invalidi naši Protezni delavnici.

Vedno se obračajo naši člani, ki nestrpno čakajo, preko nas za posredovanje, da bi čimpreje dobili izgotovljene ali popravljene proteze, čevlje itd., kar kaže, da delavnica niti sedaj ni mogla ustreči vsem potrebam.

Na vsak način se bo z zmanjšanim obratovanjem še bolj poznalo. Potrebe popravil so včasih prav nujne in imajo pomen za celo javno življenje. Ako si invalid v službi ali na cesti po nesreči polomi protezo, potrebuje takojšnjega popravila. Dokler se to ne zgodi mogoče ne more izvrševati službe in je lahko na škodi. Radi tega se bojimo, ako bi se zgodil tak slučaj ravno tiste dni, ko delavnica ne obratuje. Res je, da ima vsak pravico do dveh protez, to je do delavne in estetske, in lahko nadomesti pokvarjeno z drugo. Gotovo pa so tudi taki, ki nimajo dveh protez. Vzemimo pa slučaj, da ima izmed dveh protez eno že dolgo časa v popravilu, potem mora dati pa še drugo? Protezna tehnika, ki jo je prav za prav do sedanje višine dovedla svetovna vojna, ima zelo velik dobrobit za pohabljene ljudi. Večina se napravi sposobno za kretanje in kolikor toliko produktivno moč v človeški družbi. Mnogim omogočajo proteze, da so sploh za kako delo in da se samostojno prežive.

Ako primerjamo stare čase s sedanjimi, se nam predstavljajo slike nekdanjih invalidov, ki so morali živeti le od javne pomoči, zato so kazali včasih mizerni položaj. Takrat niso imeli takega nadomestila za izgubljene ude. Danes pa nam je tehnika že mnogo pridobila, da je lahko tudi pohabljence postavila med koristne člane človeške družbe. Pa tudi zunanjo obliko teles je ublažila tako, da je mnoge poškodbe na zunaj zakrila.

Tehnika stremi še vedno naprej, išče boljši in lažji materijal, nove udobnejše konstrukcije, ker hoče s tem javnemu življenju pridobiti mnogo koristi. Zato se mnogo žrtvuje. Bodočnost bo pokazala gotovo nova odkritja v tem oziru.

Naša Protezna delavnica je napravila že mnogo koristnega invalidskemu narodu in našemu javnemu življenju.

Invalidi jo zapuščajo z največjim zadovoljstvom, ako občutijo olajšavo z dobrim nadomestilom udov. Kaj pa hoče biti bolj blažilno kot olajšava pri telesnem trpljenju? To je najvažnejši del invalidske oskrbe.

Ko smo vso to bol obrazložili, apeliramo še enkrat na potrebo, da bomo dobili vsa sredstva za polno obratovanje naše Protezne delavnice.

Opozorilo.

Tovarišem vojnim invalidom, ki rabijo proteze in druge ortopedične pripomočke, naznanjamo, da Državna protezna delavnica v Ljubljani posluje sedaj samo v PONEDELJKIH, TORKIH, SREDAH in ČETRTKIH. Vsak petek in soboto je delavnica zaprta radi premalih sredstev za vzdrževanje.

Do nadaljnega opozarjamo tovariše invalide, da naj ne hodijo v petkih in sobotah v Ljubljano k umeritvam, popravljanju ali sprejemu protez in drugih pripomočkov, ker te dni ne morejo ničesar opraviti.

OBLASTNI ODBOR.

Naše gibanje.

Učenec ali učenka za fotografski obrt, otrok invalida ali vojna sirota, se sprejme. Ponudbe s prepisom šolskega spričevala naj se pošljejo tovarišu Ferdinandu Sekovšku, fotografu v Zagorju ob Savi štev. 125.

Mesto pisarniškega uradnika je razpisano pri okrajnem sodišču v Velikih Laščah. Prošnje je vlagati do 4. junija t. l. Pogoj za II. ali III. kategorijo drž. uradnikov.

Zagorje. Gerentstvo krajevnega odbora vsak teden kontrolira, kako plačujejo člani članarino in naročnino za list. Oni, ki so najbolj siromašni, imajo plačano vse, nasprotno pa dotični, ki lažje plačajo, tega ne store, vkljub opominom. Niso še plačali članarine za tekoče leto in tudi ne »Vojnega invalida«. Zamudnike ponovno opominjamo, da pridejo poravnat, ker ako zasledujejo okrožnice v našem listu ter sklep oblastnega občnega zbora, jim mora biti jasno, kaj je storiti. Komaj ena tretjina članov je poravnala svoje obveznosti in to le

za prvo polletje. Krajevni odbor mora plačati naročnino lista za vse člane 3 mesece naprej. Torej kako naj za dotične zalaga? Oni člani in članice, ki so najubožnejši, naj se zglasijo pri tov. Joškotu Valenti radi podelitve podpor. Vpoštevani bodo le redni člani in članice, ako vlože prošnje z dokazili siromašnosti. Redni član je le tisti, ki poprej poravna svoje obveznosti, ne pa šele pod pogoji, ako bo dobil podporo.

Za nakazane podpore v letu 1929 se zahvaljujejo tov. Kolenc Amalija 120 Din, Renko Josip 120 Din, svojci umrle Tomšič 130 Din, Jerman Janez 50 Din, Medved Alojzija 50 Din, Grošelj Jakob 50 Din, Majcen Rudolf 40 Din, Lomšek Peter 50 Din, Nučič Marjeta 50 Din, Grosičar Ivana 50 Din, Hace Vera 50 Din, Frlin Ana 50 Din, Matko Ana 30 Din, Orel Ivana 30 Din, Drčar Jožefa 30 Din, Škornik Franca 30 Din, Priman Ivana 30 Din, Pfeifer Antonija 30 Din, Prašnikar Miha 40 Din, Lanegger Margareta 30 Din, Reklauc Alojz 70 Din (brezp.), Prosenc Drago 60 Din, Borštner Franc 50 Din, in potujoči član Krajevne organizacije v Ljubljani za vožnjo 17 Din 50 p.

Iz Ptuja. Tukajšnji KOUVI priredi v nedeljo 9. junija t. l. ob 15. (3.) uri popoldne v Ptuju na Florijanskem trgu veliko »invalidsko tombolo«, katere čisti dobiček je namenjen siromašnim rednim članom in članicam tukajšnje organizacije.

Ako bo ta dan deževalo, se bo vršila tombola prihodnjo nedeljo, t. j. 16. junija t. l. ob vsakem vremenu, če ne bo mogoče na Florijanskem trgu, pa v Društvenem domu v Ptuju.

Opozarjamo člane in članice, da se te tombole, ako ne iz oddaljenih vsaj iz bližnjih krajev v čimvečjem številu udeleže. Pričakovati je dobitkov, ker jih bo okoli 300, tablice so pa le po Din 2.

Glavni dobitki bodo: 1 moško kolo, 4 metre drv, 2 mantelja in 2 cevi za moško ali žensko kolo, 50 kilogramov fine moke, 2 metra drv, 1 ura z verižico, 1 stenska ura in dvakrat po 1 meter drv. Skupaj torej 9 tombol. Vrednost vseh dobitkov bo znašala 5 do 6 tisoč dinarjev.

Ne pozabite torej srečne prilike in pozovite tudi vse prijatelje in prijateljice k obilni udeležbi.

Pojasnilo k poročilu delegatske ankete z dne 11. maja 1929. V »Vojnem invalidu« z dne 17. maja t. l. se objasnjuje interpelacija delegata tovariša Freliha iz Celja o nastopih tajnika Krajevne organizacije v Ljubljani. Treba je dopolniti sledeče in sicer kar se tiče vseh: Vsaka Krajevna organizacija ima v prvi vrsti ščititi svoje lastne člane pri podjetjih, ki jih nameravajo započeti v svojem področju. Ako ni domačih tedaj je samoobsebi umevno, da članu tuje podružnice gotovo ne bo nasprotovala. Glede osebnega napada na podpisanega, tičoč se občevanja s strankami, pa naj bo omenjeno, da je za časa njegovega poslovanja doseglo ne le rekordno število novih članov, temveč se zopet prijavilo mnogo takih, ki so že zdavnaj društvo zapustili. Cela zadeva zoper podpisanega je pa le plod hujskanja nekaterih malkontentov in zabavljačev, ki jih tudi božja Vsegamogočnost ne bode nikoli zadovoljila, in teh, reši nas o Gospod. — Vinko Hrovat, tajnik Krajev. odb. v Ljubljani.

V Invalidskem domu v Celju je umrl dne 2. maja t. l. naš član in tovariš Razboršek Jernej, 100% vojni invalid z dodatkom, rodom iz Goberna, Marija Gradec nad Laškim. Pokojni tovariš je med vojno obolel na pljučni in želodčni bolezni, ter po dolgem mukepolnem bolehanju odšel v najlepši moški dobi v deželo miru in pokoja. Zapušča ženo in sina, katerima bodi izrečeno naše iskreno sožalje! Tovarišu pa ohranimo blag spomin in naj mu bo lahka zemljica!

Podpore za zdravljenje oficirjev. Za zdravljenje oficirjev obstojajo predpisi ministrstva vojske in mornarice z dne 30. marca 1926 LK br. 3100. Aktivni in rezervni oficirji kakor tudi oficirji invalidi, dobivajo za zdravljenje v toplicah, sanatorijih in klimatičnih zdraviliščih denarno pomoč in sicer oženjeni po 50 Din, samci pa po 30 Din dnevno.

Prošnje rešujejo pristojni komandanti armijskih oblasti. Potrebni so izvidi komisije ali uradnih zdravnikov, da je lečenje potrebno in za koliko časa. Podpora se izplačuje pri blagajni vojnega okruga ali pri pristojni finančni blagajni proti pravilno izstavljeni pobotnici.

Opozarjamo one invalide, ki so oficirji, da eventuelno ako jim je potrebno zdravljenje, zaprosijo za to podporo.

Razpisi za sprejem v razne vojaške šole. Inženirska podoficirska šola v Mariboru sprejme 120 dečkov. Šola traja 2 leti, potem jih razporede kot podnarednike. Prošnje je vlagati do 15. septembra t. l.

Konjeniška podoficirska šola v Nišu razpisuje natečaj za gojence do 25. septembra t. l. Šola traja 2 leti, potem postanejo gojenci podnaredniki.

Bolniška podoficirska šola v Nišu sprejme 80 gojencev. Traja 2 leti. Rok prijav do 15. septembra t. l.

Pomorska letalska šola v Divuljah, pošta Kaštelj Stari v Dalmaciji sprejme letos do 120 mladeničev. Šola traja 2 leti, gojenci imajo pravico, da polagajo tudi oficirski izpit. Kandidati se lahko podvržejo tudi samo mehanični stroki in niso prisiljeni k letalstvu. Rok prijave do 1. septembra t. l.

Božične in velikonočne podpore. Delegatska anketa je pozvala vse krajevne organizacije, da takoj pošljejo v naprej pobotnice za božične podpore. Oni odbori, ki tega še niso storili, naj pošljejo pobotnice najkasneje do 8. t. m., sicer bo Oblastni odbor prisiljen obračunati podpore direktno z drugimi člani, ker ne moremo čakati na možnost dviga velikonočnih podpor radi zamudnikov, ki se nič ne brigajo. Ob enem naj vsi odbori pošljejo tudi že predloge in pobotnice za velikonočne podpore.

Končna poročila iz krajevnih občnih zborov.

Predno preidemo preko letošnje dobe občnih zborov, ki so se vsled hude in dolge zime nekoliko zavlekli, moramo poročati še o nekaterih. Poročilo spodbuja druge člane in članice, ki niso bili navzoči, da vidijo kako njihove organizacije delajo in se potem tudi dotični vzbude k sodelovanju.

Dne 28. aprila t. l. ob 10. uri se je vršil občni zbor Krajevne organizacije v **Murski Soboti**, v prostorih restavracije pri kolodvoru. Otvoril ga je tov. Bokalič in pozdravil zelo številne udeležence. Konštatiral je sklepčnost in izrazil veselje, da se vojne žrtve Slovenske Krajine tako lepo zanimajo za organizacijo in naš pokret. Pozdravil je tudi delegata iz Ljubljane tov. Dornika, ki je bil že drugič navzoč pri občnem zboru v Murski Soboti. Tov. Dornik je bil na to izvoljen za predsednika občnemu zboru.

Tov. Bokarič je konštatiral, da je prevedba pri sodišču končana, vsega skupaj je bilo okoli 1200 predmetov in je le še okoli 80 tekočih predmetov, ki se jih ni dalo takoj rešiti. Tudi pri višjem invalidskem sodišču so predmeti vendar rešeni za kar je posredovala naša organizacija in bivši poslanec g. Jerič kateremu je občni zbor izrekel zahvalo.

Odbor je bil celo leto prezaposlen. Vsak član je dobil v pisarni potrebno pojasnilo in druge pripomočke za kar gre pred vsem zasluga tov. tajniku. Prošnje so bile večinoma ugodno rešene. Tudi več podpor je bilo razdeljenih najubožnejšim.

Na posredovanje g. poslanca Jeriča smo lani dobili 2 šivalna stroja in nekaj plugov. Sedaj pa je vloženih 60 prošenj za pluge.

Vsako leto je odbor grajal člane radi nezavednosti. Pripravljeno je, da bo dobil sedaj vsak invalid poziv za pristop in položnico za poravnavo, ker so že napravljeni spisi pri občinah.

Tozadevne pozive bodo razpečavali zaupniki. Pozival je tudi na naročbo »Vojnega invalida«, ker je vsakemu za informacije potreben.

Tov. Titan je podal izčrpno poročilo o prošnjah in poslovanju pisarne.

Blagajniško poročilo beleži saldo 614 Din 80 p.

Med letom je pristopilo 55 novih članov, tako, da jih organizacija šteje 365.

Po pritožbah glede hitrejšega izdajanja podpor in železniških legitimacij je dobil besedo predsednik nadzornega odbora tov. Bamfi. Pregledoval je poslovanje in našel vse v najlepšem redu.

Občni zbor je podelil odboru absolutorij s pohvalo.

Tov. Dornik odobrava smernice k prenovitvi organizacije, nato pa poroča kolikor je znanega o reviziji našega vprašanja.

Izvoljen je bil sledeči odbor iz tov. predsednik Bokalič, podpreds. Duh, tajnik Titan, ki je ob enem tudi blagajnik, odbornika Kaufman in Prelec. Namestniki tov. Veren, Kerčmar in Pončič. Nadzorni odbor tov. Čačinovič, Banfi, Küzmič, namestnika tov. Weidorfer in Šebjanič.

Pri slučajnostih omenja tov. Bokalič, da je v Slovenki Krajini še dosti invalidov in vdov, ki se vsled nepoznanja predpisov in razmer niso pravočasno prijavili za zaščito. Zato je predlagal resolucijo:

1.) Oblastni odbor naj zastavi vse svoje sile, da bo novi zakon izdelan v smislu proklamacije Njegovega Veličanstva Kralja z dne 6. 1. 1929 na socijalni enakopravnosti,

2.) Oblastni odbor naj poskrbi, da pride v nov zakon določba, da imajo vsi invalidi, vdove in sirote, ki so zamudili sedanje roke, pravico prijaviti se tekom enega leta, ko stopi nov zakon v veljavo.

3.) Oblastni odbor naj pri podeljevanju podpor tukajšnim članom prepusti proste roke tukajšnjemu krajevnemu odboru,

4.) Oblastni odbor naj pri zadrugi »Vzajemna pomoč« posreduje, da se rok vračanja posojil, izdanih na hipoteke, podaljša na 8 let.

Nato je bil občni zbor zaključen.

V Cerknici se je vršil občni zbor Krajevne organizacije dne 14. aprila t. l. ob 11. uri v gostilni pri Javorniku. Občni zbor je bil razmeroma dobro obiskan. Otvoril ga je tov. Mlinar, pozdravil navzoče in delegata tov. Tomca iz Ljubljane, ki je bil izvoljen za predsednika občnemu zboru. Tov. Mlinar je obrazložil delovanje odbora in blagajniško stanje. Na to je pozval članstvo, da naj redno plačuje članarino in list, ker ga skoro dve četrtini dolguje.

Delegat tov. Tomc je podal poročilo o organizaciji in nje delovanju v prid članstva, in pozival, da naj invalidi strnejo svoje vrste v organizaciji, da jim bo lažje izvojevati različne pravice. Pri volitvah je bil izvoljen sledeči odbor: Andrej Mlinar, Šivec, Švigelj, Matičič, Kermavner; namest. tov. Čekada, Zalar. Nadzorni odbor: tov. Hlad, Kebe, Škrl, namest.: tov. Rožanc in Škrl. Poverjenice: Ivana Bajt, Ivana Škrl, Marija Škrl in Frančiška Debevc. Pri slučajnostih so dobili člani različna pojasnila.

Gorenja Radgona. Letošnji občni zbor se je vršil dne 5. maja t. l. ob 9. uri. Otvoril ga je predsednik tov. Weiss. Članstva je bilo precej. Občni zbor je postavil navzočega delegata tov. Tomca, da mu je predsedoval. Najprej je tov. Mir obrazložil celokupno delo in finančno stanje organizacije. Blagajno obremenjuje neko nepovrnjeno posojilo, ki ga je občni zbor naročil iztirjati ako ne od dolžnika, od prejšnjega predsednika z ozirom na to, ker ga je on odobril. Poročilo uprave je bilo vzeto z odobrenjem na znanje in odboru podeljen absolutorij.

Delegat tov. Tomc je natančno pojasnil vse zadeve in položaj invalidskega vprašanja. Člani in članice so se zanimali za različne zadeve, ki jih je delegat pojasnil. Zlasti so želeli ureditev sprejemanja v invalidske domove, izplačila zaostankov invalidnin, hitrega izgotavljanja legitimacij za vožnjo in podaljševanja istih. Več popraševanj je bilo za sprejem sirot v učenje in da bi se zaščitile v tem oziru preko 15. leta starosti.

Končno je bil izvoljen stari odbor s predsednikom tov. Weissom in tajnikom tov. Mirom.

Iz Trbovelj. Občni zbor Krajevne organizacije je bil 28. aprila t. l. ob 2. uri popoldne v društvenem lokalu pri Forteju. Udeležil se je delegat Oblastnega odbora tov. Tomc. Prišlo je mnogo invalidov in vdov tako, da je bil lokal napolnjen. Predsednik tov. Las je otvoril zborovanje, pozdravil navzoče in naznanil dnevni red. Za njim je takoj pojasnil tajnik tov. Kokalj, da je bil odbor delaven in se prizadeval za organizacijo, kar znači, da je imel po večkrat na mesec seje. Izvedel je nekaj prireditev, v glavnem pa zopet efektni srečolov, ki je prinesel dobiček. Pritoževal se je, da mislijo ljudje, da je bila loterija Konzorcija za zgradbo inv. doma akcija naše organizacije in je to mnogo škodilo različnim našim nabiralnim akcijam. Na to je bilo sklenjeno sprejeti neko terjatev Konzorcija, ki jo je odstopil našemu Krajevnemu odboru. Dotični dolžnik bo poravnal odstopljeno terjatev mesto Konzorciju našemu udruženju v obrokih. — Obrazložil je natanko tajniško poslovanje in stanje denarnih knjig in blagajne. K poročilu ni bilo kritike. Odbor je dobil soglasni absolutorij.

Pri volitvah se je pokazalo veliko zanimanje za vodstvo organizacije, zato je članstvo sklenilo glasovati za odbor od osebe do osebe.

Predsednik zborovanja tov. Tomc je po 10 minutnem odmoru pozval navzoče, naj imenujejo kandidate. Za predsednika je bil izmed predlaganih izvoljen tov. Kokalj, za tajnika pa tov. Vozelj. V ostali odbor so bili izvoljeni stari, sami izvežbani člani.

Občni zbor v Ormožu se je vršil 7. aprila t. l. dopoldne v Kmetijskem domu. Udeležba bi bila lahko boljša, vendar pa so prišli tudi oddaljenejši člani in članice. Od Oblastnega odbora iz Ljubljane je bil navzoč tov. Dornik. Predsednik tov. Hrga je otvoril zborovanje in pozdravil navzoče, na to pa se je pričel občni zbor po dnevnem redu.

Najprej je tajnik tov. Gašparič na kratko obrazložil delo. Pristavil je, da tudi letos ni mogel odbor tako lepo delovati, ker čuti še posledice prejšnjih nedelavnih odborov. Na debato je prišla tudi zadeva glede še ne izročenega inventarja, ki je last organizacije. Delegat tov. Dornik je pojasnil vse tekoče zadeve in pozval člane, da naj se oklepajo organizacije in naroče naše glasilo. Sledile so volitve, ki so postavile stari odbor. Članstvo naj podpira odbor, da bo postala organizacija močna. Pri slučajnostih so bila podana razna pojasnila članom.

Krajevni odbor v Žireh je sklical svoj občni zbor prvotno že za Svečnico. Ker pa že dve leti ni bilo delegata in je bilo treba dati članstvu pojasnil ter nove spodbude, je bil prvotno določeni občni zbor preložen, ker se ga v tako hudi zimi delegat ni mogel udeležiti. Zato se je občni zbor vršil dne 5. maja t. l. ob 11. uri v občinski hiši. Kot delegat je bil navzoč tov. Dornik iz Ljubljane.

Po otvoritvi je vodil občni zbor delegat, o tajništvu in blagajni pa je poročala tajnica tov. Terezija Blažič. Članstvo precej zanemarja dolžnosti, pa ravno v takih krajih, ki so bolj oddaljeni od železnice, je potrebno več posredovanja, ker ne more vsak sam urediti svojih zadev. Članstvo naj se torej zaveda pomena organizacije in njenega delovanja. — Poročilo o delovanju je bilo vzeto z odobrenjem na znanje. Izvoljen je bil stari odbor. Delegat tov. Dornik je tudi obrazložil vse aktualne zadeve iz našega vprašanja ter dajal navzočim mnogo pojasnil.

Tako smo končali letošnjo dobo občnih zborov, vendar pa jih nismo še izvršili. Naše organizacije, moremo reči, so svoje delo lepo izvršile tako, da izgleda celokupno oblastno udruženje popolno in močno. — Imamo pa vsako leto nekaj organizacij, ki so dobre, toda najbrž nimajo onega, ki bi jih zbudil k vstajenju. Mi se držimo vedno tega principa, da so člani povsod enaki, dobri in žive skoro v enakih razmerah. Ako imajo dobro vodstvo, zadoste svojim dolžnostim, ako pa ne, pustijo z voditelji vred vse v nemar. Ponekod pravijo, da nimajo nobenega zmožnega človeka, ali toliko razbremenjenega, da bi mogel vršiti vse

agende. Povsod se ga najde že med invalidi, ako pa ne med njimi, pa med neinvalidi? Posli se lahko poverijo invalidovemu sinu ali hčerki, ali drugemu človeku, čeprav proti malemu honorarju, a vendar vodijo celo stvar odborniki. Treba je samo dobre volje in požrtvovalnosti.

Letos opažamo, da imajo izvršiti občne zbore še organizacije na Bledu, Bohinjski Bistrici, Dolenji Lendavi, Kozjem in Starem trgu pri Ložu.

Pozdrav iz Nove Gradiške.

Tovariš, ki je prisostvoval našem občnem zboru kot gost iz bratske Hrvatske nam piše sledeče:

OBLASNOM ODBORU UDRUŽENJU RATNIH INVALIDA KRALJEVINE S. H. S. U LJUBLJANI.

Dragi drugovi i braćo Slovenci!

Nakom povratka iz Vaše oblastne invalidske skupštine iz Ljubljane, pa u Novu Gradišku, nemožem, da prešutim, a da Vam se i odavle srdačno na Vašemu ljepome iskrenome i bratskome gostoprinstvu ne zahvalim.

Osim i odavle, kao pravi rodjeni Hrvatski sin, radostno Vam srdačno ponovno kličem, da Vas dragi Bog i nadalje u Vašem požrtvovnome radu i slozi poživi i blagoslovi.

Tim više, kada sam se na licu mjesta i na obdržavnoj invalidskoj skupštini, dne 11. i 12. o. mj. osobno osvedočio, da ste prvi i za primjer drugih medju našima Invalidskim organizacijama.

Uvjerovio sam se, da manje govorite, a više radite. I da osječate velike potrebe Vašiju članova, i da u svakome pogledu napredujete, kojim pokazujete, da imadete volje, kulture i prosvjete.

A što se tiče same discipline u organizaciji, to je u Vas vrlo jaka, i poštovana, koje pojedinci, kao odmetnici i protivnici Vaše organizacije, nemogu nikada škoditi, a ni poremetiti.

Prema tome onda tu vlada red, tu vlada disciplina, sloga i ljubav bratska, te napredak u poduzeću, imovini i ostalim institucijama, koje su Vam vrlo ljepo uredjene napredne i za primjer drugima postavljene.

Pa kao takovu veću i naprednu Invalidsku organizaciju, ja i odavle u ime svoje i u ime sviju moji istomišljenika, ratni invalida, i udovica naših članova, kao i sviju Vas mnogo i srdačno pozdravlja, cijeni i poštiva. Vaš Vama odani i štujući Vas ratni drug Tajnik i šef pisarne, mjesnog invalidskog udruženja.

U Novoj Gradiški, dne 16. maja 1929.

Juraj F. Okroša Marin, ratni invalida.

Nekaj podatkov o davkih.

Naši člani in članice večkrat povprašujejo, kateri davki so neposredni? Po njih se ravna siromašnost invalidov, vdov in sirot. Ako kdo dobi v sklepu zapisano »plačuje toliko in toliko neposrednega davka«, zato se ga ne more smatrati siromašnim in mu pritiče le polovica, ali pa nič; potem pozveduje okoli: kako to, moj prijatelj ima pa več posestva, boljše podjetje itd., pa je priznan za siromašnega?

Merodajna je torej le vrsta davka.

Davčni uradi izroče posameznikom za prijavo pri sodišču potrdila o davkih. V njih navadno specificirajo, da plačuje toliko tega, toliko onega davka. Na podlagi dotičnega specificiranja lahko vsak sam presodi, ali plača toliko neposrednega davka, da ni siromašen. Cenzus, ki ga določa finančni zakon vsako leto za siromašnost po invalidskem zakonu, navaja vrste davkov, ki se pri tem vpoštevajo. Navaja tudi, kako je vpoštevati one, ki žive od nesamostojnega dela ali mesečne plače.

To smo že večkrat objavili in mora biti že vsakemu znano.

V boljše razumevanje hočemo danes le pojasniti, katere davke pozna zakon o neposrednih davkih kot take? In sicer pravi zakon o neposrednih davkih:

»V kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev se uvaja neposredni davek nastopnih oblik:

1. na dohodek od zemljišč (zemljarina);
2. na dohodek od zgradb (zgradarina);
3. na dohodek od podjetij, obratov in samostalnih poklicev (pridobnina);
4. na rente (rentnina);
5. na dobiček podjetij, zavezanih javnemu polaganju računov (družbeni davek) in
6. na dohodek od nesamostalnega dela in poklica (uslužbenski davek).

To so toraj neposredni davki, ki prihajajo v poštev, izvzemši onega od nesamostalnega dela ali poklica, ker določba o našem cenzusu govori, da so oni, ki imajo tedensko ali 14-dnevno plačo, siromašni in tudi oni z mesečnimi plačami, ako nimajo kot samci nad 1800 Din, oženjeni pa nad 2200 Din mesečno.

Po tem pojasnilu bo mogel vsak sam presoditi, ali je siromašen ali ne. Pri nekaterih so nastale, posebno pri onih, ki žive od nesamostojnega dela, poznejše spremembe, sedaj pa čakajo, kdaj jim bo priznano. Mišljeni so tisti z davkom na ročno delo. Enkrat smo že pojasnili in sedaj ponavljamo, da se morajo dotični obrniti na svoja okrajna sodišča z vlogami in priložiti dokumente (davčna potrdila, potrdila delodajalcev). Sodišča niso dolžna iskati dotične in poslovati, ako se ne prijavijo sami.

Pojasniti hočemo še neko zadevo, ki se tiče invalidov pri davkih.

Zakon o neposrednih davkih predpisuje tudi **davek od dohodkov podjetij, obratov in poklicev.** Med tem je smatrati takozvani obrtni davek Pri tem pa obstoja za siromašne invalide neka olajšava.

In sicer pravi zakon med drugim:

»Tega davka se oproščajo obrati vojnih invalidov, nesposobnih za vsak drugi zaslužek in drugih oseb, ki bi drugače obremenjevale državo ali samoupravne edinice, če ni povprečni dnevni dohodek po ocenitvi davčnega odbora večji od običajne dnevne mezde v dotičnem kraju.« (Člen 46 zakona o neposrednih davkih.)

To določbo je razumeti tako, da so vojni invalidi za svoje delavne obrate oproščeni davka, kakor ga imenujemo obrtnega, toda samo v tem slučaju, ako nimajo kakih drugih zaslužkov in so za nje sploh nezmožni. Njihovo podjetje (obrt) pa ne sme nositi več kakor zasluži običajno dnevno en delavec v dotičnem kraju. Večino takega zaslužka določi (preceni) davčni odbor.

Toraj dotični invalidi lahko, ako imajo majhne obrate, tozadevno oprostitev izposlujejo pri davkarijah.

Med dohodki invalidnina (invalidska pokojnina) gotovo ne pride v poštev?

Pri davku na rente oprošča zakon o neposrednih davkih tega davka, ker pravi, da se rentnega davka oproščajo: »invalidske podpore po zakonu o invalidih in podpore, ki imajo značaj invalidnine in ki jih prejemajo poedine osebe iz fondov, ustanovljenih po zakonu o zaščiti in zavarovanju delavcev.«

Ker je predpisan tudi od najemnin ali zakupov rentni davek, imajo invalidi tudi pri tem neko olajšavo (čl. 63 zakona o neposrednih davkih).

»Tega davka se oproščajo invalidi in druge osebe, telesno nesposobne za obdelovanje zemlje, glede zemljišča oddanega v zakup.«

To je smatrati ako invalidi dajo zemljo, ki je ne morejo obdelovati drugim v zakup, ne pa ako jo prejmejo v zakup. Od dotične vsote, ki jo za zakup prejmejo, so oproščeni rentnega davka.

To smo pojasnili radi tega, ker navadno invalidi in druge vojne žrtve spravljajo različno v sklad in pojmovanje davčni cenzus glede mere njih siromašnosti z oprostitvami davkov in si kot taki tudi večkrat predstavljajo različne oprostitve za nje, ki ne obstojajo.

Ker smo že pri davkih, hočemo spregovoriti tudi nekaj glede taks (kolekovanja).

Invalidski zakon določa v čl. 76 in 96, da so vse listine, ki se izdajajo vojnim žrtvam za pridobitev ene ali druge pomoči po inv. zakonu proste taks. Enako so proste taks tudi prošnje, pritožbe, odločbe v isto svrho, torej tudi vloge, ki jih za to vlagajo vojne žrtve.

Še posebej pa je prosta taks ustanovitev ali protokolacija obrta za vojne žrtve.

Na tej podlagi mislijo invalidi, da so oni kot taki prosti taks za vsako stvar.

Na primer ako se tožijo, najemajo posojilo, kako stvar licitirajo, prosijo za kako zboljšanje podjetja itd.

To so njihove osebne stvari, ki nimajo z invaliditeto ničesar opraviti. Le pravice, ki gredo osebi kot invalidu iz zaščite, ne kakor vsakemu drugemu, so oproščene taks. Dosega obrata pa je v zvezi s preskrbo; zato predvideva zakon v tem oziru olajšavo.

Pošiljke protez.

Že dolgo časa se vleče vprašanje, kako naj invalidi pošiljajo svoje proteze v popravilo Protezni delavnici in ista zopet njim nazaj, da ne bodo imeli stroškov? Po zakonu mora dobiti invalid protezo ali ortopedične pripomočke popolnoma zastonj.

Invalidi pa imajo stroške s tem, da morajo poplačati za pakete poštnino ako jih pošljejo sami. Tudi Protezna delavnica kljub temu, da je državna, nima prostosti za pakete, ako jih pošilja na naslove invalidov. Na večne pritožbe invalidov je naš Oblastni odbor posredoval pri Protezni delavnici. Ker ni bilo mogoče urediti zadeve drugače, Protezna delavica vabi invalide, da pridejo sami po proteze ali pa jih razpošlje na občine, ker po tem potu je poštninska prostost in nimajo invalidi stroškov. Po nasvetu, da naj tudi invalidi pošiljajo proteze v Protezno delavnico potom občin, so morali invalidi vendar naknadno plačati poštnino. Marsikoga pa to preveč zadene, ker je siromašen in bi moral dobiti vsak protezo povsem zastonj.

Oblastni odbor je ponovno posredoval pri Direkciji pošte v Ljubljani, kako naj bi se ta pereča zadeva uredila, da invalidi dosežejo brezplačno pošiljanje. Dobil je pismen odgovor, da se prošnji glede prostega pošiljanja ortopedičnih pripomočkov od strani vojnih invalidov ne more ugoditi.

Ugodnost poštninske prostosti vobče ne spada v kompetenco poštnih direkcij, niti v kompetenco pristojnega ministrstva, ker je poštninska prostost regulirana s posebnim zakonom, katerega more spremeniti ali izpopolniti samo zakonodavec. Končno se pripominja, da zadeva najbrž ne bo našla ugodne rešitve, ker se bo mogoče poštninska prostost sploh ukinila.

Kakor vidijo naši tovariši, bo moralo ostati pri tem, da pridejo sami po proteze ali plačajo poštnino.

Invalidska zadruga „Vzajemna pomoč“.

V razprodajo smo dobili velesejmske legitimacije. Kdor se misli udeležiti ljubljanskega velesejma v času od 30. maja do 5. junija t. l., naj naroči osebno ali pismeno legitimacijo, ki velja tudi za polovično vožnjo, pri naši zadrugi »Vzajemna pomoč v Ljubljani«. Agitirajte tudi pri drugih. Legitimacija stane 30 Din. Denar je poslati naprej.

Krojačnica zadruge ima za prodati tudi nekaj blaga in sicer podlog za obleke, gumbov, sukanca itd. Krojači in krojačice naj se interesirajo za ta ugodni nakup in se obrnejo na gori navedeno zadrugo ustno ali pismeno.

Tombola Krajevnega odbora udruženja vojnih invalidov v Ptuju, glede katere imamo v tej številki posebno notico, se vrši dne 9. junija t. l., v slučaju slabega vremena pa 16. junija t. l. in sicer ob 14., to je ob 2. uri popoldne, ne ob 15. (3.) uri.

Ljudska samopomoč, društvo za podpore po smrti, je otvorilo novo skupino tudi za 20.000 Din podpore. V to skupino se sprejme tudi 500 nad 50 let starih. Sedaj ima zavarovanje 5 skupin, to je od 1000 do 20.000 Din. Pogoji so jako ugodni in jih zmore vsak. To zavarovanje je zelo koristno, ako se pomisli, da dobe svojci po smrti lepo svoto. Reflektanti naj se obračajo na zastopnika Stankota Tomca, tajnika Oblastnega odbora udruženja vojnih invalidov v Ljubljani.

Nova reorganizacija našega lista.

Delegatska anketa in oblastni občni zbor sta imela med drugim tudi nalog urediti vprašanje našega lista.

Provizorično ga je uredil že poprej sam Oblastni odbor na način, da je vpeljal prejemanje za vse redne člane in članice.

Način se je izkazal kot pravilen in umesten, kajti vsakemu članu ali članici je treba, da čita organizacijske zadeve in druga važna vprašanja, o katerih mora biti informiran. Vsak član in članica mora biti v duhu in dejanjih z organizacijo, drugače se ga ne more smatrati za rednega in sodelujočega. Zato je splošna naročitev lista našla vsestransko priznanje in odobravanje.

Edine težkoče je delala porazdelitev zbiranja naročnine. Oblastni odbor je predvidel neko obvezo med organizacijami, sorazmerno po višini članstva. Ker je bilo stanje rednega članstva po organizacijah, kjer se vedno spreminja, nemogoče določiti, je bila obremenitev nepopolna.

Delegatska anketa pa je to vprašanje rešila. Delegati so priznali, da je obče prejemanje lista koristno za organizacijo ter za vsakega posameznika potrebno.

Zato so rešili, da mora biti vsak naš redni član ali članica obenem naročnik lista »Vojni invalid«. V zvezi s tem pogojem pa se je pokazala druga možnost, ki bo pri tolikem številu olajšala plačevanje. Čim več izvodov lista izdajamo, tem cenejši je isti. Preračunali smo, da se bo list z raznimi pomočmi vseeno vzdržal, ako razbremenimo plačevanje naročnikom.

S splošno obvezo prejemanja je delegatska anketa predvidela in sklenila način, **da se list plačuje poleg članarine. Kot primerno svoto pa je določila po 1 Din na mesec.** Na ta način bodo organizacije lahko pobirale naročnino, mesto uprave lista in vodile lahko točno evidenco.

Vsak član ali članica plača torej pri svoji organizaciji mesečno po 2 Din.

Pozivljamo tovariše in tovarišice, da to nemudoma store. Nihče naj ne odlaša. Kolikor pa je kdo že več plačal, se mu poračuna, ali pa lahko tudi podari tiskovnemu skladu.

Člani naj ne pošiljajo več po položnicah naročnine upravi lista. Le naročniki, ki niso naši člani, naj pošljejo naročnino še upravi lista po položnicah.

Ako bi člani nakazovali direktno upravi lista, potem nima njihov krajevni odbor plačila v evidenci, ali pa mora uprava lista vedno dopisovati in naznanjati. To pa povzroča mnogo dela.

Ker so sedanji naslovi, ki so jih poslale organizacije, v marsičem nepopolni, pa tudi mnogo rednih članov in članic je izpuščenih, so vsestranske pritožbe, da mnogi lista ne dobivajo, ali pa ga dobivajo neredno. Delegati so sklenili, da pošlje vsaka organizacija še enkrat vse natančne naslove rednih članov in članic. Za to bodo dobile organizacije potrebne tiskovine, ki so že v tisku.

Dotične spiske naj vsaka organizacija uredi po poštah, ker s tem zelo razbremeni delo upravi. Za vsako pošto posebej naj se napravi spisek.

Članstvo kakor tudi funkcijonarji organizacij naj izpolnijo vse kar je potrebno, da bo reorganizacija lista v redu in popolna.

Iz upravništva.

Mnogi novi in stari naročniki prosijo, da bi se jim poslale vse do sedaj letos izšle številke ali samo posamezne. Ker so do sedaj tik pred ekspedicijo vedno prijavljali nove naročnike, smo istim vse naklade razposlali tako, da jih ni v zalogi, izvzemši št. 2, 3, 4 in 5, katerih je še nekaj. Vendar pa ne moremo drugače starih številk razpošiljati, kakor da plačamo poštnino v znamkah. Dotični, ki bi gori navedene številke želeli, morajo poslati poštnino 1 Din. Dokler bodo v zalogi jih lahko pošljemo. Cenjeni naročniki naj vzamejo to na znanje, posebno oni, ki so nam poslali dopise. Pripomnimo, da bomo take odgovore priobčili vedno le v listu in ne bomo na vprašanja vsakemu posamezniku odgovarjali, ker bi to vzelo preveč časa in narastli bi tudi stroški za poštnino.

Opozarjamo tudi posameznike kakor organizacije, da prijavljajo spremembe naslovov. Pri vsaki spremembi je treba navesti prejšnji naslov in sedanji naslov, ker se mora drugače dotično osebo iskati med poštami.

Pri vseh novoprijavljenih je treba pripomniti: »nov naročnik« ali »še ne prejema«, pri drugih urgencah pa »star naročnik« ali »že prejema«. To prihrani iskanje.

Politične beležke.

Kulturna avtonomija koroških Slovencev pokopana. V koroškem dež. zboru se je razpravljalo o samoupravi slovenske manjšine na Koroškem. Tozadevni predlog so predložile vse nemške stranke deželnemu zboru, ne da bi zadostile sklepom manjšinskega kongresa z dne 11. julija 1927, ki predvidevajo reševanje manjšinskega vprašanja samo v sporazumu s prizadetimi manjšinami. Zastopniki Slovencev so se vkljub temu udeležili pogajanj v odboru, predložili svoj celotni spreminjevalni predlog, ki služi še sedaj kot merilo in je bilo torej nemškim strankam že takoj v početku dovolj pojasnjeno, kako si Slovenci predstavljajo avtonomijo. Pri tem so Slovenci uvaževali dane razmere in so želeli narodu miru.

Poznejši sklepi manjšinskega kongresa so soglašali s slovenskimi predlogi. Popustljivost slovenskih zastopnikov se zrcali v tem, da so bile v 15 paragrafih sprejete bistvene ideje nemških strank. Slovenski zastopniki so se postavili na stališče, da avtonomija ne velja stranki, temveč narodu. Zvezni kancler dr. Ramek je 3. marca 1925 imenoval utrakvistične šole za manjšinske šole. Tega niso tajili niti ostali Nemci.

Nastalo je glavno vprašanje: kaj bo s temi šolami. Jasno bi moralo biti, da mora preiti uprava teh šol na avtonomijo. V tem bi se moralo v glavnem rešiti tudi jezikovno vprašanje, vprašanje materinskega učnega jezika in pouk nemščine. Enotnost ljudstva zahteva enotnost pouka. Nemci pa so hoteli za stalno utrditi razdvojenost med Slovenci z avtonomijo. Nemcem ne pride niti na misel, da bi dali Slovencem avtonomijo, ki bi koristila manjšini. Koroški Nemci vidijo v vsakem Slovencu, če zahteva narodne pravice, iredentista in veleizdajalca. Zato je umljivo, da so ostala pogajanja, ki so se začela 17. maja, brezuspešna. Njihov ideal je pač kataster brez Slovencev in slovenska šola brez otrok in učiteljev — avtonomija na papirju.

Naše stališče o franc. predvojnih dolgovih. Pred haaškim razsodiščem je govoril te dni odvetnik Jugoslavije, bivši belgijski minister Deveze, ki je navajal, da francoska zahteva za plačilo v zlatu poveča dolg za pet milijard frankov. Iz besedila dogovorov glede posameznih emisij izhaja, da se dolg ne plača v zlatih frankih, temveč samo v francoskih frankih. Posojilo od leta 1895 je bilo izplačano v francoskih frankih in ne v zlatih frankih. Pogodba o poznejših posojilih je bila sicer sklenjena na zlate franke, vendar se je pri tem mislilo na navadne francoske franke. Francoska zakonodaja ne pozna zlatih frankov v razliki z navadnimi franki. Sploh pa francoska valutarna enota ni zlati frank, temveč srebrni frank. S stališča zakonodaje ni razlike med zlatim, srebrnim in papirnatim frankom, radi česar tudi Francija sama lahko plačuje svoje predvojne dolgove s sedanjim frankom.

Novi cestni zakon in občine. Po novem zakonu o cestah občine ne bodo smele več pobirati davka na ceste. Mnoge občine so v upanju, da bodo dobile doklade na ceste, že vstavile v proračune gotove postavke. Zato je umljivo, da so nastale velike težave in se študira v finančnem ministrstvu, odkod naj bi se dobilo nadomestilo za izgubljene vsote. Prav tako se v finančnem ministrstvu študira, kako bi moglo priti ministrstvo tem občinam s kakim drugim davčnim virom na pomoč, ker se zakon o cestah trenutno ne more spremeniti. Občinam so se zato dala navodila, naj se za sedaj s spomenicami obračajo na gradbeno ministrstvo.

Francoski tisk o Mali antanti. Ves francoski tisk se je zadnje dneve na široko bavil s sestankom zunanjih ministrov Male antante in razglabljal njene zaključke. Pariški dnevnik »Temps« je pisal v uvodnem članku, da je konferenca Male antante zanesla v mednarodni položaj povoljno razpoloženje in da je postala tekom svojega desetletnega obstoja politična sila, ki je ni mogla oslabiti nobena intriga.

Istotako povoljno se izraža »Journal des debats«, le da posveča večjo pažnjo na odnošaje Male antante z Madžarsko in nekatera postopanja poslednje ne odobrava.

V splošnem je vzbudila konferenca Male antante skoro pri vseh državah ugoden odmev. Edino kar še moti inozemski tisk je obisk poljskega zunanjega ministra Zalevskega v Budimpešti za časa konference, v tem pa poljski tisk pobija vse verzije o kaki odtujitvi Poljske in Male antante, ki jih je razširilo madžarsko časopisje. Romunski dnevnik »Ultima ora« pravi celo, da vežejo Poljsko s to politično grupacijo — Malo antanto — silno važni skupni interesi, in da je zato zadosten znak, da je Poljska do sedaj sodelovala na vseh večjih mednarodnih vprašanjih Male antante.

Revizija carinskih tarifov. Finančno ministrstvo pripravlja uzakonitev splošnega carinskega tarifa. Načrt tega zakona je bil pred bivšo narodno skupščino, toda bivša narodna skupščina ga ni mogla več sprejeti, in torej ni mogel biti uzakonjen. Praktično pa so se njegova določila izvajala, in sicer na podlagi zakonskega pooblastila. Sedaj pripravljajo v finančnem ministrstvu revizijo raznih carinskih postavk. Ta revizija se je izkazala kot potrebna, ker smo v zadnjem sklenili s tujimi državami razne trgovinske pogodbe, ki nujno zahtevajo revizijo carinskih postavk.

Koliko bo plačala Italija sv. Stolici. »Giornale d'Italia« in drugi italijanski listi povdarjajo važnost Mussolinijeve izjave o finančnih obvezah, ki jih je prevzela Italija napram Vatikanu. O tem je dejal Mussolini v parlamentu to-le:

»Ko se je zvedelo, da je sklenjena finančna konvencija, s katero se obvezuje Italija, da plača Vatikanu odškodnino za dobra bivše papeževe države, se je govorilo, da gre za dve milijardi. Toda vsota je mnogo manjša. Italija se je obvezala, da plača 750 milijonov lir v gotovini in eno milijardo v obveznicah konsolidiranega državnega posojila. Te obveznice se danes dobe na trgu za 800 milijonov lir. To v resnici ni ugodno, ampak tako je. Potemtakem ima dobiti Vatikan 1550 milijonov lir. To pa so papirnate lire in njih prava vrednost znaša le 400 milijonov zlatih lir. Če pomislite, in jaz verujem, da nas to ne bo prestrašilo, da imamo skupaj dve stotine milijard lir dolga, potem bi nas vse skupaj morala zagrabiti jeza, toda to jezo raje prihranimo za boljše čase. Ali kaj so prav za prav ti milijoni proti tolikim milijardam . . .«

Nato je Mussolini še povedal, da je denar za Vatikan že pripravljen.

Izdaja Udruženje vojnih invalidov. Odgovorni urednik: Stanko Tome. Tiska tiskarna »Slovenija« v Ljubljani. — Predstavnik za tiskarno: Albert Kolman.

Kdo iz Vas še ni član Cankarjeve družbe? Živ spomenik našemu pisatelju Ivanu Cankarju je Cankarjeva družba. 4 lepe knjige z bogato vsebino in s slikami prejme v jeseni vsak član, ki plača članarino 20 Din. Zato pristopite, kdor še ni! Poštne položnice, ki so bile svoj čas priložene „Vojnemu Invalidu“ izpolnite in dajte na pošto. Ako je pa kdo položnico izgubil, naj piše dopisnico in mu pošljemo drugo. Dobi se pa tudi pri vsakem poštnem uradu za 25 para. Na njo napišite 20 Din, svoj naslov in številko 13.703, ki jo ima naš ček. račun ter oddajte na pošto.

Tako boste član „Cankarjeve družbe“ in dobite 4 izborne knjige. Knjiga nam je najzvestejši prijatelj. Zato zbirajmo take prijatelje.